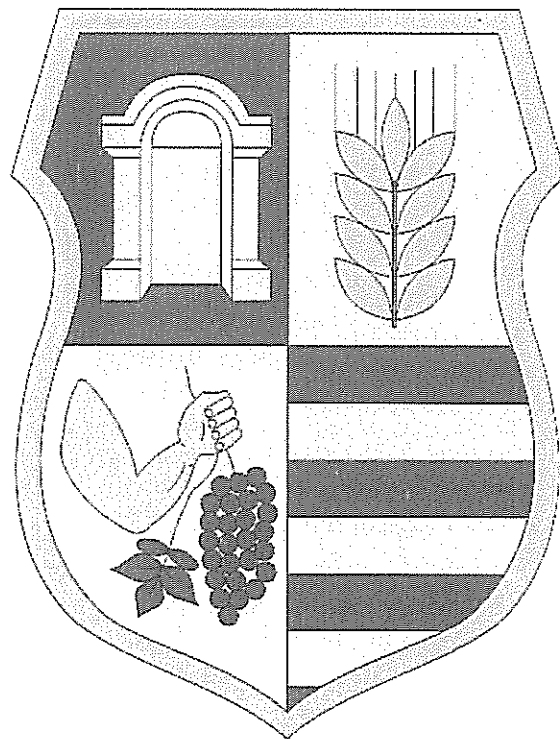

Gádoros Nagyközség
Gazdasági Programja
2019-2024.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor a gazdasági program elkészítésére.

A gazdasági program, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat Képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembevételével mellett fejlődjön.

A gazdasági program az önkormányzat részére, helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A Képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

Településtörténet

Békéscsabától nyugatra, Orosházától északra fekvő település.

Gádoros nagyközség Békés megye északnyugati kiszögellésében fekszik. Nyugat felől Árpádhalom, északról Eperjes Csongrád megyei településekkel, kelet felől Nagyszénással, délről Szentetornyával határos. Természetes felszíni vize a Mágocsi-ér, mely az Orosháza-Szentesi műutat érinti.

Régészeti leletek szerint már i.e. 4000-3500 éve éltek itt emberek. Szórványleleteink – fekete gránit kőbalta, kőpengék, szakócák, „Körösi-kultúra” cserépedény maradványai, de felszínre került bronzkori, szarmata, szkíta, dák, római, avar cserepek, érmék, fibula, honfoglalás kori őrlőkő, edénycserepek, négy lovas sír, aranyozott bronz veretekkel. /L. Szentes, Békéscsaba, Orosháza múzeumjaiban/. E területen 3 Árpád-kori település nyomaira bukkantak. Gádoros (Gadoros) is Árpád-kori

település, melyet a tatárok 1241-ben 48 faluval együtt felperzseltek, s az 1436. május 16-i királyi adománylevelél már csak, mint Gadoros pusztát említi. (Ékezet nélkül.)

Az elnevezés – Gadoros visszautalt a régi, árpádkori névre. „Gádor” a magyar nyelvtörténeti szótár szerint – átriumot, tornácot, előcsarnokot jelent. A történészek szerint Gadoros onnan kapta a nevét, hogy a település templomának volt egy kis előcsarnoka, melyet gádornak neveztek.

Gadoros újratelepítése báró Dezséri Rudnyánszky Sándor Békés Vármegye főjegyzője érdeme, akit mint a szentetornyai birtok örököse 1826. szeptember 29-én 40 telekhely kimérésével, 30 orosházi, illetve szentesi telepessel szerződést kötve létrehozta Bánfalva települést. Bánfalva (Bárófalva, Bánomfalva) 1826-tól 1901-ig viselte ezt a nevet. 1901-ben Dr. Karácsony János püspök – történész kezdeményezte a névváltozást.

Az evangélikusok 1838-ban építenek először szerény templomot, mely 1888-ban kapja mai külsejét. A római katolikusok műemlék jellegű temploma 1844-ben épült, és 1891-ben építették át. A reformátusok templomát 1929. június 16-án szenteli fel Dr. Balthazar Dezső püspök

Köztéri emlékművekben, szobrokban is gazdag a falu: 1848/49-es Hősi Emlékmű (1999), I. Világháborús Emlékmű, II. Világháborús Emlékmű, Dr. Hidasi László községi orvos mellszobra, Szervátiusz Tibor „Anya gyermekével” c. szobra, Justh Zsigmond író mellszobra és síremléke a Községi Újtemetőben, Udvardi Kossuth Lászlóné, Petőfi Sándor első szerelmének Cancrinyi Emilia unokájának síremléke, „Hét Vezér Liget” díszkúttal, Justh Zsigmond emléktábla, Millecentenáriumi Emléktábla, Torja székely testvérközség Székelykapuja és kopjafája.

A község nevezetes személyiségei: a falut újraalapító báró Dezséri Rudnyánszky Sándor, Baross Gábor evangélikus lelkész, történetíró, Justh Zsigmond író, Papp Károly főjegyző, Udvardi Kossuth Lászlóné, Némann Valéria tanítónő, Békés József dramaturg és író, Szalai György bronzérmes olimpikon, Pisont István válogatott labdarúgó.

Népesség:

	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Összlétszám:	3.850 fő	3.874 fő	3.806 fő	3.744 fő	3.717 fő

Korcsoportos megoszlás:

	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
0-60 éves korig	2.842 fő	2.838 fő	2.781 fő	2.716 fő	2.692 fő
60 év fölött	1.008 fő	1.036 fő	1.025 fő	1.028 fő	1.025 fő

Infrastruktúra

- a) A víz- és szennyvízhálózat a településen kiépített,
- b) A villamos energia és gázhálózat a településen kiépített.
- c) A vezetékes telefon, a kábeltévé, az internet hálózat a település területén kiépített.
- d) A szilárd hulladék kezelése külső vállalkozó útján biztosított.

Gádoros Nagyközség gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények:

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,
- a képviselő-testület javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a Képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére
- helyi lakosság elvárásai, igényei.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A Gazdasági Program részletei:

Fő cél:

- Az Önkormányzat működőképessége
- A település életképességének növelése
- Az elvándorlás megfékezése
- Szociális biztonság
- Közbiztonság
- Munkahelyek teremtése
- A lakosság közérzetének javítása

A 2016. évi TOP-os pályázatok kapcsán, az elmúlt években tapasztalt drágulás miatt szükségessé váló szükséges önerő kigazdálkodása, illetve önerő pályázatokon való részvétel.

A polgármesteri hivatal felújítása, a piacefejlesztés, és egy külterületi út megvalósítása.

A Magyar Falu Program pályázatain nyert összegből

- az óvoda udvarát, kerítését újíthatnák fel, és egy rollerpálya kialakítása,
- a temetőben urnafalat építhetnek, útkarbantartást végezhetnek,
- a lakossággal karöltve járdajavításokat, építéseket végezhetnek,

- a gyermekorvosi rendelőt és a szolgálati lakást felújíthatják.
- szeretnék egy, kétcsoporthos bölcsődét is kialakítani, hogy a fiatalokat helyben tarthassák.

A köztereken, az intézményekben a WiFi4EU pályázat keretében tudnak a lakosság részére ingyenes wifi elérhetőséget biztosítani, a közel 5 millió forint összegben elnyert forrásuknak köszönhetően.

Az egészségügy terén szeretnék újításokat, ingyenes szolgáltatásokat (helyben vérvétel, szűrővizsgálatok) bevezetni.

A külterületen élők jobb ellátásáért tanyagondnoki szolgálat bevezetését is tervezik.

Maximalizálni szeretnék a közmunka programokban résztvevők számát, mely egyben a lakosság anyagi helyzetén is változtat.

Jelenleg elnyert TOP-os pályázat keretében a Polgármesteri Hivatal energetikai korszerűsítését tervezzük lebonyolítani.

Önkormányzati vagyongyarapítás:

A meglévő ingatlanjaik felújításával szeretnék lehetőséget biztosítani vállalkozások (boltok, egyéb) létrejöttéhez.

Új befektetők és vállalkozások településre történő vonzása, helyi vállalkozások támogatása.

2. számú orvosi rendelőbe orvost szeretnék biztosítani.

Testvértelepülési kapcsolatok további ápolása, esetleges bővítése.

Sport és civil szervezetek és egyházak támogatása.

Kulturális és települési rendezvények támogatása.

A cél adósságmentes Önkormányzat.

Gádosros, 2019. április 20.

Dr. Szilágyi Tibor
polgármester

